

HOLTH & WINGE

Lovgivningens krav til
kunnskap før hogst
- er et tillitsystem godt
nok?

Fredrik Holth
Elverum 19. mars 2025

Holth & Winge

Kort om oss

- Holth & Winge ble stiftet i 2021.
- Vi ønsker å:
  - Styrke kunnskapsnivået i forvaltningen og hos andre aktører som jobber med arealforvaltning.
  - Bidra til at beslutninger om arealbruk bygger på korrekt forståelse av jussen.
- Dette får vi til ved å tilby:
  - Kurs og forelesninger innen plan- og bygningsrett m.m.
  - Juridiske utredninger.

Utfordringer

Systemsvikt og systemsvakheter

Norge i rødt, hvitt og

GRÅTT

Utfordringer

06.1.
06.1.1.
Tiltaket er

- §8 F
Tilta
åpe
- §9 F
Tilta
- §10 F
Tiltak
- §11 K
Tiltak

Det er satt a
annen skjøts
råderegulerin

Verdier
Område

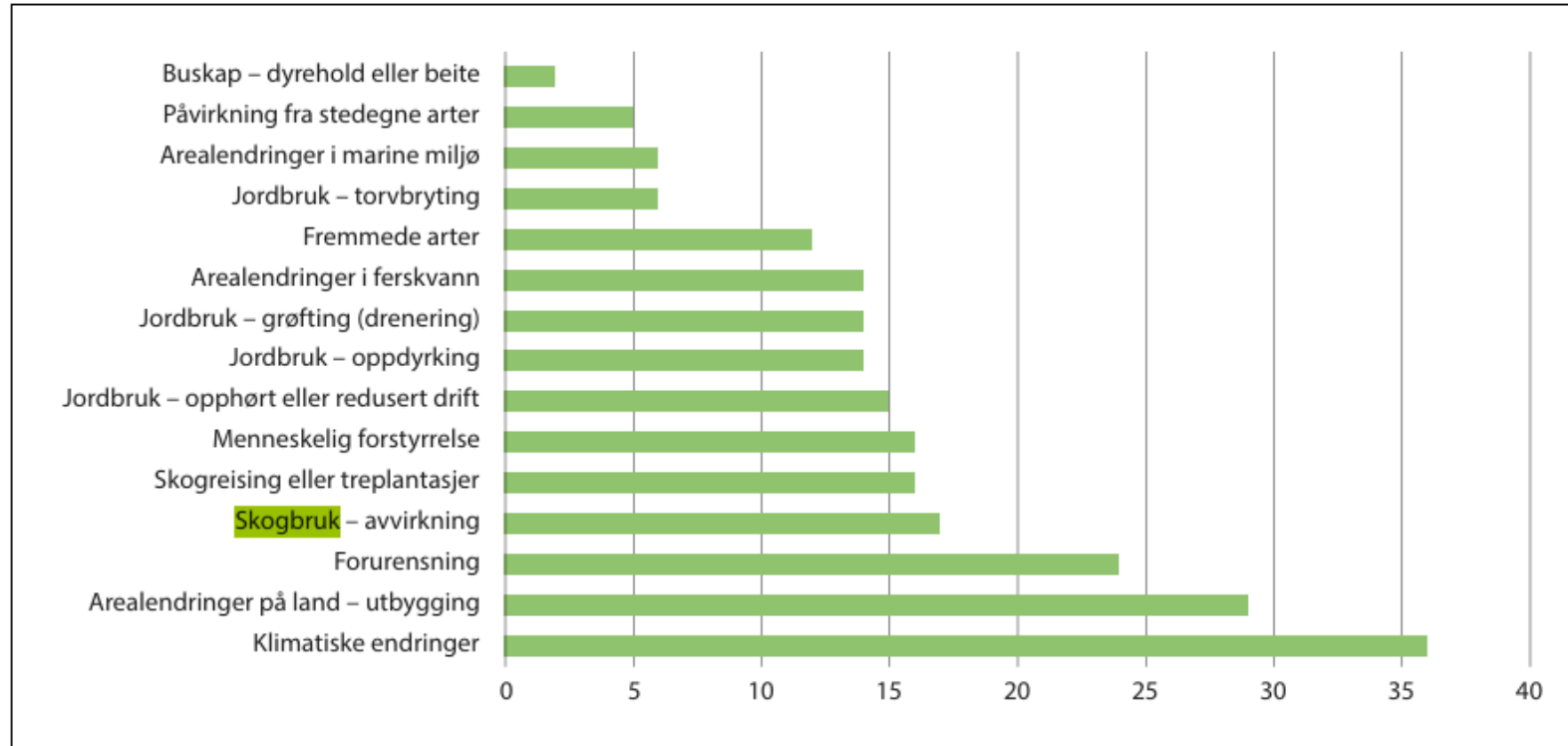
Skogen
har den
som triv

essentlig grad av anleggsarbeidet.

Utfordringer

Meld. St. 35

Bærekraftig bruk og bevaring av natur

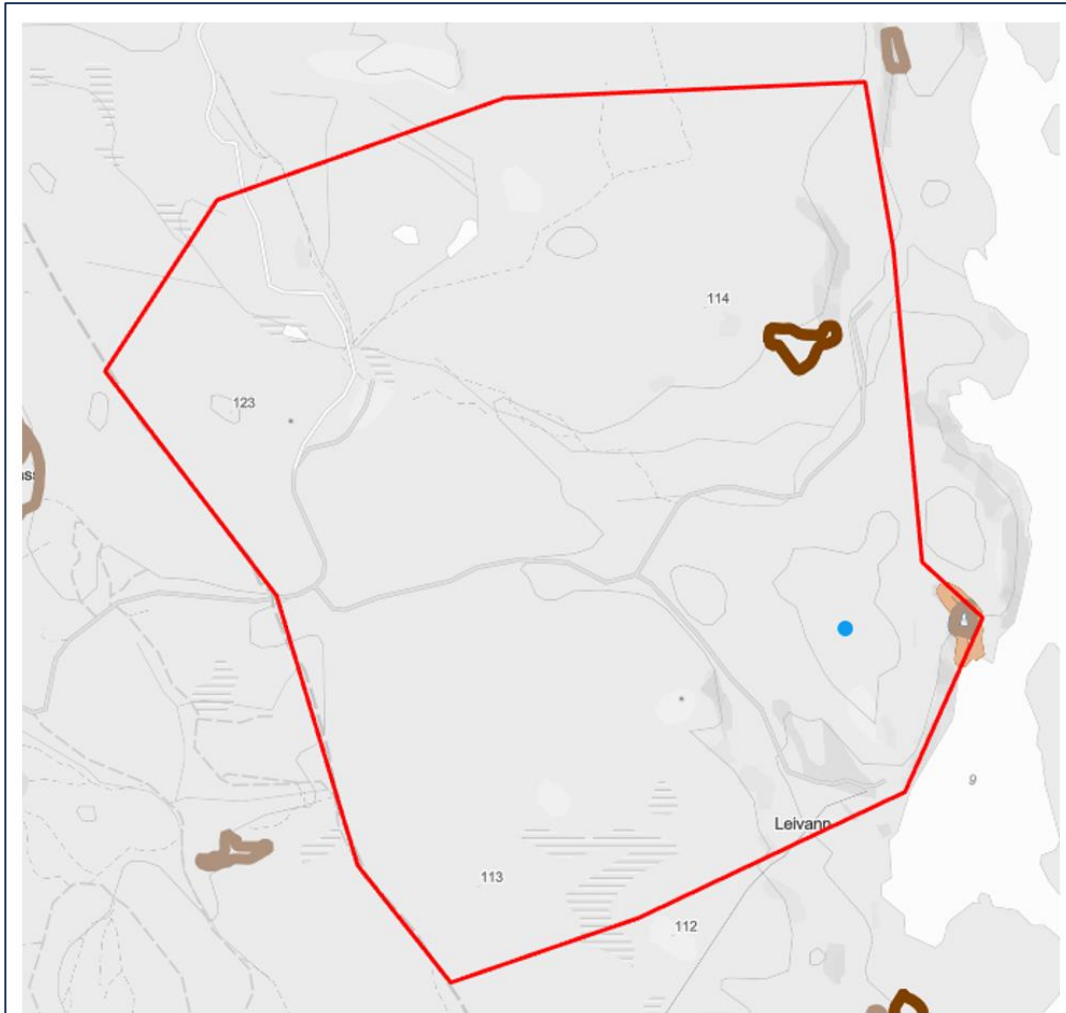
Figur 3.3 Påvirkningsfaktorer på truede og nær truede naturtyper

Faktorer som påvirker truede og nær truede naturtyper, med oversikt over hvor mange naturtyper som blir påvirket av de ulike faktorene. Noen naturtyper blir påvirket av flere faktorer. Sammenlagt er ulike arealendringer, inkludert endringer i landbruket største påvirkningsfaktor, etterfulgt av klimaendringer. Bunntråling inngår i kategorien «Habitatpåvirkning i marine miljø». Det er vurdert flere naturtyper på land enn i havet.

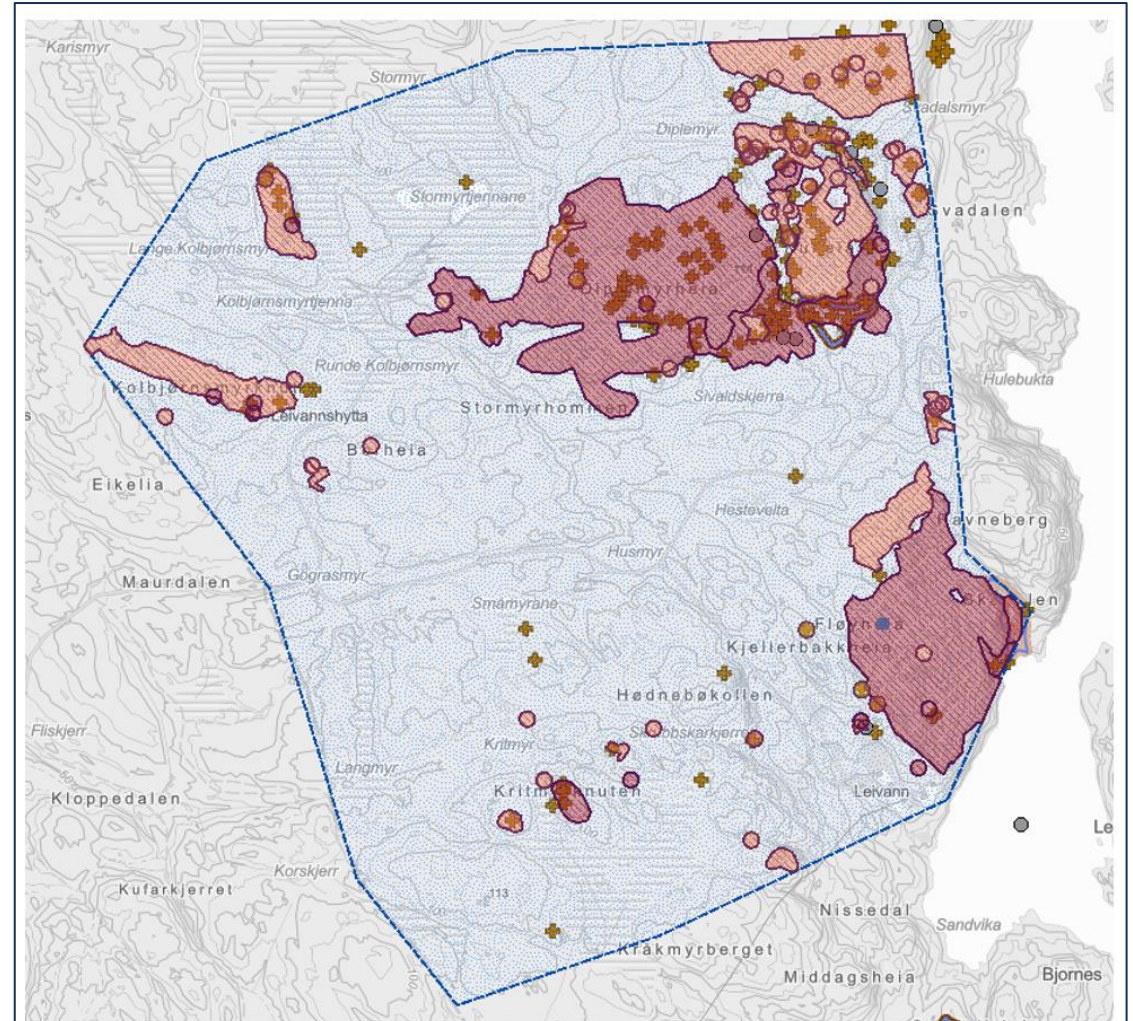
Kilde: Klima- og miljødepartementet, med data fra Artsdatabanken og basert på figur 2 i Artsdatabanken (2018)

Utfordringer

MIS registrering

NiN kartlegging

Utfordringer

MiS 2004

Polygoner: 7 dekar + 5 dekar = **12 dekar (0,5%)**

Rik bakkevegetasjon

1 hult lauvtre

Rødlistearter: **0**

NiN 2024

Polygoner: totalt **425,4 dekar (18%)**

Naturtyper Lågurtedellauvskog, Gammel furuskog med gamle trær med stor verdi, svært stor verdi = Nasjonal og vesentlig regionale miljøinteresser

41 hule eiker (flere hule lauvtrær av andre arter som Osp og Lind!)

Rødlistearter: **12**

Rettslig utgangspunkt - skogbrukslova

§ 1. *Formålet med lova*

Denne lova har til formål å fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på aktiv lokal og nasjonal verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen

§ 4. *Skogeigaren sitt forvaltaransvar*

Skogeigaren skal sjå til at alle tiltak i skogen blir gjennomførte i samsvar med lov og forskrift. Skogeigaren skal ha oversikt over miljøverdiane i eigen skog og ta omsyn til dei ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Slike omsyn kan føre til at nokre tiltak i skogen ikkje kan gjennomførast. Innafor desse rammene står skogeigaren fritt til å forvalte skogen ut frå egne mål.

Skogeigaren skal sjå til at dei som gjer arbeid i skogen rettar seg etter lova og forskriftene.

Departementet kan gi nærare forskrifter om omsyn skogeigaren skal ta i høve til miljøet

§ 5. Skogregistrering og skogbruksplan

Skogbruksplanlegginga omfattar skogregistreringar som gir oversikt over skog- og miljøressursane på eigedommen og ein plan for forvaltninga av desse.

Skogregistreringar kan gjennomførast i eit område jamvel om ikkje alle skogeigarane har tinga skogbruksplan. Alle skogeigarar skal ha melding om at registreringa blir gjort. Oversikter over miljøverdiane som kjem fram gjennom skogbruksplanlegginga skal vere offentleg tilgjengelege, jf. [lov 9. mai 2003 nr. 31](#) om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet.

Kommunen kan gi skogeigaren pålegg om gjennomføring av skogregistreringar og utarbeiding av ressursoversikt eller skogbruksplan. Departementet kan gi forskrift om skogregistrering og skogbruksplanlegging med mellom anna krav til innhaldet i planen og reglar om korleis data som blir samla inn skal forvaltast

Rettslig utgangspunkt - skogbrukslova

§ 8. Hogst og måling

Ved hogst skal det takast omsyn til skogen sin framtidige produksjon og forynging samstundes som det blir teke omsyn til miljøverdiane. Det skal sørgjast for at bruk av stigar, løyper og andre ferdselsårer ikkje blir unødige vanskeleggjort for allmenta etter at hogsten er avslutta. Kommunen kan påleggje skogeigar å rette opp køyreskadar eller andre skadar etter tiltak i skogen.

Om ein hogst blir planlagt eller skjer i strid med denne lova, reduserer eigedommen sitt produksjonsgrunnlag vesentleg, eller kan få uheldige verknader for miljøverdiane, kan kommunen nekte hogsten eller setje vilkår for korleis den skal gjennomførast.

Når ikkje anna er fastsett av departementet skal kjøpar og seljar sørgje for at alt skogsvirke som blir hogd til foredling, sal eller eksport blir målt. Departementet kan gi nærare forskrifter om registrering og oppgaveplikt i samband med slik måling

Rettslig utgangspunkt - skogbrukslova

§ 4. Miljødokumentasjon og miljøregistreringar (forskrift om berekraftig skogbruk)

Skogeigar skal kunne gjere greie for dei miljøomsyn som ligg til grunn for planlagde eller utførte tiltak i skogen, jf. [lov 9. mai 2003 nr. 31 om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet \(miljøinformasjonsloven\)](#).

Hogst kan **normalt** berre skje i område der det er gjennomført miljøregistreringar, jf. [forskrift 4. februar 2004 nr. 449 om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer](#). Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var-tiltaka som er nedfelte i Norsk PEFC Skogstandard leggjast til grunn.

§ 5. Miljøomsyn ved skogbrukstiltak (forskrift om berekraftig skogbruk) første ledd

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørgje for at verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotopar blir tekne vare på i samsvar med **retningslinene** i Norsk PEFC Skogstandard.

Er norsk skoglovgivning utdatert?

Skogbruksloven er for svak, den er lite tilpasset annet lovverk og gir de som berøres av skogbrukstiltak liten påvirkningsmulighet. Det er et stort behov for å gjennomgå loven på nytt, for at den bedre skal kunne ivareta samfunnets behov.

TEKST: OLE KRISTIAN FAUCHALD, SENIORFORSKER VED FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT

Norsk skogbruk er et av verdens mest bærekraftige

DEBATT: Å sammenlikne skogbruk med varig nedbygging av natur, er ikke bare en fullstendig avsporing, det er også helt feil.

Per Skorge

ADMINISTRERENDE DIREKTØR, NORGES SKOGEIERFORBUND

PUBLISERT 24.09.2022 - 04:30

«Miljøstandarden heter PEFC Skogstandard og inneholder en rekke krav til hvordan man skal hogge og stelle i skogen. Standarden har langt strengere krav til miljø enn det lovreguleringen Norge krever. Fauchald uttrykker null tillit til PEFC og dermed også til denne måten å organisere samfunnet på.»

PEFC

Særskilte miljøverdier

Samtidig som man gjennom skogbehandlingen sikrer at framtidsskogen er i god hevd, skal man ivareta hensyn til biologisk mangfold, kulturhistoriske verdier og verdier knyttet til friluftsliv og opplevelse. Det er for sent å tenke seg om når et tre eller ett helt bestand er hogd! I mange tilfeller må man kjenne konsekvenser av tiltak ut over selve driftsområdet. Kravpunktene knyttet til særskilte miljøverdier skal ivareta at skogeier planlegger og tar hensyn der en etter dagens kunnskap vet at det har størst effekt.

Hva er poenget med utredninger og kunnskap?

Formålet med forskriften er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres.

Forskrift om konsekvensutredninger § 1 Formålsbestemmelsen

Grunnloven § 112

Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterslekten.

Borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd.

Statens myndigheter skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.

Naturmangfoldloven

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i [§§ 8](#) til [12](#))

Prinsippene i [§§ 8](#) til [12](#) skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Forskrift om miljøtiltak mv. i skogbruket

Systembetragtninger

Forslag 1:

Innføring av generell meldeplikt på hogst.

Hvorfor? Sikre at kunnskap/kartlegging er god før hogst gjennomføres.

Forslag 2:

Hjemmel til å nedlegge midlertidig forbud mot hogst.

Hvorfor? Sikre at det ikke gjennomføres hogst før oppdatert kunnskap foreligger.

Forslag 3.

Innføre et strengere reaksjonsregime overfor useriøse aktører i lovgivningen.

Hvorfor? Hogst kan skje på en måte og med en virkning som kan betegnes som alvorlig miljøkriminalitet. Da må det kunne reageres.

Takk for meg!

